EITEM AR YR AGENDA: 6

PANEL GWEITHREDOL
GWASANAETH TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

8 Chwefror 2016

MONITRO PERFFORMIAD

Adroddiad gan Dawn Docx, Dirprwy Brif Swyddog Tân

Diben yr Adroddiad

1 Darparu gwybodaeth i'r Aelodau ynghylch gweithgarwch Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac i fonitro perfformiad yn erbyn yr amcanion gwella.

Gwybodaeth

2. Er gwybodaeth i'r aelodau, ynghlwm mae'r adroddiad monitro ar gyfer ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill 2015 hyd at 31 Rhagfyr 2015.

Argymhelliad

3 Bod yr Aelodau'n nodi cynnwys yr adroddiad monitro perfformiad.

GWASANAETH TÂN AC ACHUB
GOGLEDD CYMRU

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

ADRODDIAD MONITRO PERFFORMIAD

TRYDYDD CHWARTER
Ebrill 2015 – Rhagfyr 2015

Ffigyrau dros dro a ddarperir, ac efallai y bydd mân newidiadau iddynt.

CYNNWYS

	MONITRO GAN GYMHARU AG AMCAN GWELLA 1	**3 - 7**
	Tanau damweiniol mewn cartrefi	
FRS/RRC/S/002	Anafiadau o ganlyniad i danau damweiniol mewn cartrefi	
FRS/RRC/S/002	Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	
	Pobl yn dianc yn ddianaf a heb gymorth o danau damweiniol mewn cartrefi	
	Presenoldeb/absenoldeb larwm mwg mewn tanau mewn cartrefi	
	Archwiliadau diogelwch yn y cartref a gynhaliwyd yn dilyn atgyfeiriad gan sefydliad partner	
	ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU	**8 - 15**
	CRYNODEB	**8 -9**
FRS/RRC/S/001	Trosolwg o'r holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt	
	TANAU YR AETHPWYD ATYNT	**10 - 13**
	Yr holl danau – prif, eilaidd a simnai	
	Yr holl danau – bwriadol a damweiniol	
	Tanau mewn eiddo annomestig	
	GALWADAU AM WASANAETHAU ARBENNIG	**14 - 15**
FRS/RRC/S/001	Galwadau brys am wasanaethau arbennig	
	GALWADAU DIANGEN	**16 - 17**
	Galwadau diangen maleisus	
	Galwadau diangen oherwydd systemau awtomatig	
	Galwadau diangen didwyll	
	GEIRFA	**18**

AMCAN GWELLA 1:

Atal Marwolaethau ac Anafiadau oherwydd Tanau Damweiniol mewn Cartrefi

BLWYDDYN ADRODD 2015-16

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r llynedd yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid
↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni ➡ = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Hyd yn hyn eleni		Cyfartaledd o'r 3 blynedd diwethaf	
Tanau damweiniol mewn cartrefi	2015-16	106	88	99		293	↑ 0.7%	327.3	↓ 10.5%
	2014-15	95	107	89		291			
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2015-16	15	13	12		40	↑ 15	33.3	↑ 6.7
	2014-15	4	13	8		25			
Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2015-16	0	0	2		2	↔ 0		
	2014-15	0	0	2		2			
% y bobl a ddihangodd yn ddianaf a heb gymorth o danau damweiniol mewn cartrefi	2015-16	69.9%	84.2%	62.0%		71.8%	↓ 13.2pc	81.1%	↓ 9.3pc
	2014-15	85.7%	83.1%	86.2%		85.0%			
Tanau mewn cartrefi - larwm mwg wedi gweithredu	2015-16	61.5%	57.1%	66.1%		61.7%	↓ 3.2 pc	61.0%	↑ 0.7 pc
	2014-15	67.9%	62.1%	65.0%		64.9%			
Tanau mewn cartrefi – larwm mwg heb weithredu	2015-16	25.6%	24.5%	20.2%		23.5%	↑ 0.7 pc	24.1%	↓ 0.6 pc
	2014-15	21.7%	25.0%	21.4%		22.8%			
Tanau mewn cartrefi – dim larwm mwg yn bresennol	2015-16	12.8%	18.4%	13.8%		14.8%	↑ 2.5 pc	15.0%	↓ 0.2 pc
	2014-15	10.4%	12.9%	13.6%		12.3%			
% yr holl Archwiliadau Diogelwch yn y cartref a gynhaliwyd ar ôl atgyfeiriad gan sefydliad partner	2015-16	35.5%	30.7%	27.4%		31.4%	↓ 2.9 pc	34.0%	↓ 2.6 pc
	2014-15	34.1%	33.6%	35.1%		34.3%			

* Sylwch fod y canrannau uchod wedi cael eu talgrynnu i'r lle degol agosaf.

Tanau Damweiniol mewn Cartrefi ac Anafusion yn ôl Difrifoldeb yr Anaf

Bu cynnydd o 0.7% yn nifer y tanau damweiniol mewn cartrefi o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15

Yn ystod tri chwarter cyntaf y flwyddyn aeth y Gwasanaeth at 293 o danau damweiniol mewn cartrefi, sydd yn hafal i ddau yn fwy na'r flwyddyn flaenorol ond yn ostyngiad o 10.5% o gymharu â'r cyfartaledd dros y dair blynedd flaenorol.

Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi: Cafodd 40 o bobl anafiadau yn y tanau hyn – categoreiddiwyd un yn ddifrifol, a'r 39 arall yn fân anafiadau. Mae'r rhain yn eithrio'r bobl hynny a gynghorwyd i gael archwiliadau rhagofalus a'r rhai a gafodd gymorth cyntaf yn y fan a'r lle yn unig, gan gadw at y cyfarwyddyd cenedlaethol ar gyfer llunio dangosyddion perfformiad cenedlaethol.

Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi Bu dau farwolaeth o ganlyniad i ddau dân damweiniol mewn cartrefi ar wahân yng Nghaernarfon (Rhagfyr 2015), yn ddibynnol ar gadarnhad gan y Crwner.

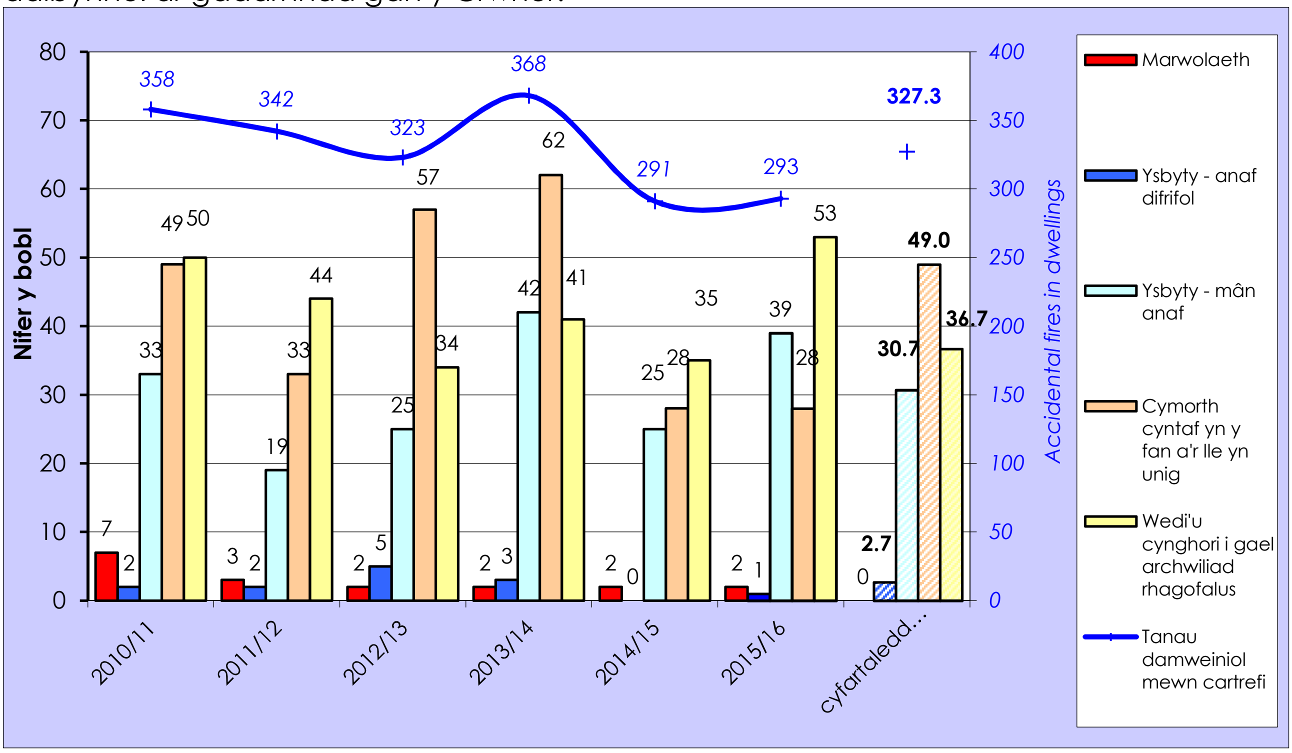

Tanau Damweiniol mewn Cartrefi ac Anafusion yn ôl Difrifoldeb yr Anaf

Ers Ebrill 2009 caiff anafusion anangheuol eu cofnodi dan bedwar categori difrifoldeb:

i) aeth y dioddefwr i'r ysbyty, mae'r anafiadau'n ymddangos yn ddifrifol;
ii) aeth y dioddefwr i'r ysbyty, mae'r anafiadau'n ymddangos yn fach;
iii) rhoddwyd cymorth cyntaf yn y fan a'r lle yn unig;
iv) argymhellwyd archwiliad rhagofalus – ystyr hyn yw y bydd unigolyn yn cael ei anfon i'r ysbyty neu'n cael ei gynghori i weld meddyg rhag ofn, ond pryd nad oes unrhyw anaf neu ddioddefaint amlwg.

Canran y bobl mewn tanau damweiniol mewn cartrefi a ddihangodd yn ddianaf heb gymorth y gwasanaeth tân ac achub yn y tân

- ***Bu i 71.8% o'r bobl mewn tân damweiniol mewn cartref ddianc yn ddianaf a heb gymorth gan y criwiau a aeth at y tân. Mae hyn yn ostyngiad o 13.2 pwynt canrannol o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15.***

% y bobl mewn tanau damweiniol mewn cartrefi a ddihangodd yn ddianaf a heb gymorth

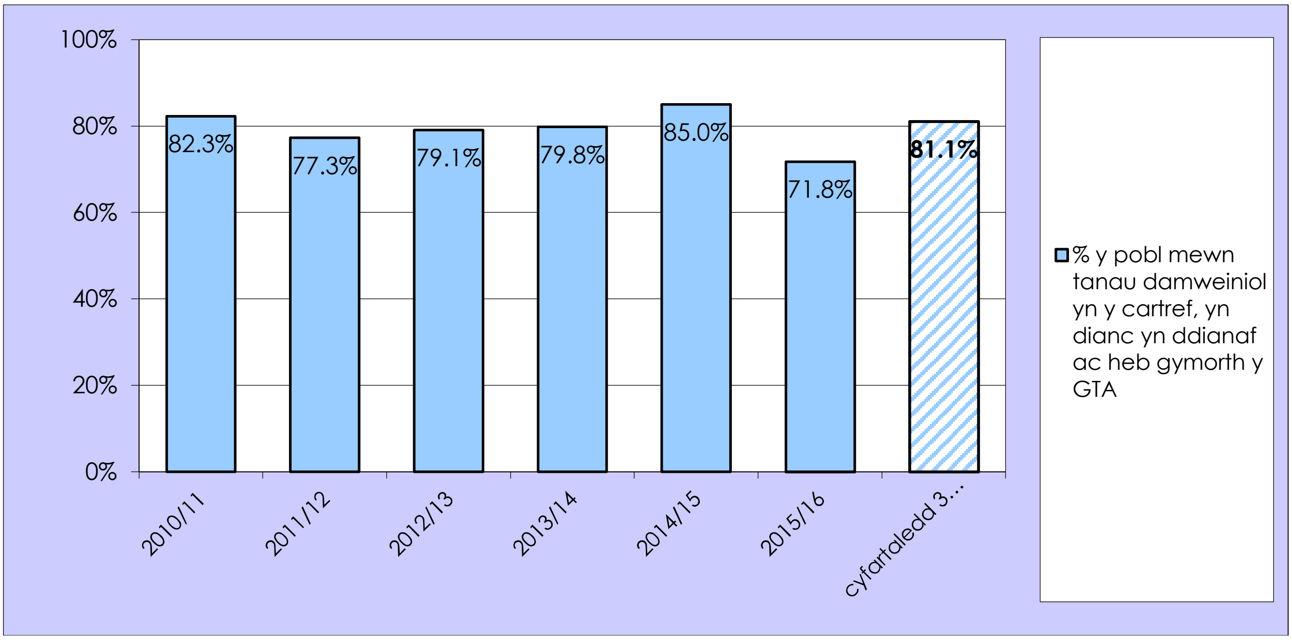

* ffigurau cyfartaledd 3 blynedd wedi eu cyfrifo gan ddefnyddio'r data rhifiadol gwreiddiol yn hytrach na chanrannau

Gyda rhybudd cynnar gan larwm mwg sy'n gweithio, a chynllun dianc wedi ei ymarfer ac wedi ei deilwra i anghenion unigol preswylwyr y cartref, y gall pobl gael y siawns orau i ddianc yn ddianaf o dân mewn cartref heb orfod dibynnu ar gael eu hachub gan griw tân.

Mae'r 71.8% yn ymwneud â chyfanswm o 425 o bobl a adawodd leoliad y tân, gyda 305 ohonynt wedi gallu gadael y cartref yn ddiogel heb orfod cael eu hachub gan griw tân.

Tanau mewn Cartrefi: Presenoldeb Larymau Mwg

- ***14.8% o'r cartrefi a gafodd dân oedd heb larwm mwg (48 o danau), sydd 2.5 pwynt canrannol yn uwch na thri chwarter cyntaf 2014/15.***

Roedd 324 o danau mewn cartrefi yn ystod y cyfnod, un (0.3%) yn llai na'r 325 y flwyddyn flaenorol hyd yma a 34.7 yn llai na'r cyfartaledd 3 blynedd o 358.7.

Tanau mewn Cartrefi: Presenoldeb larymau mwg (canran)

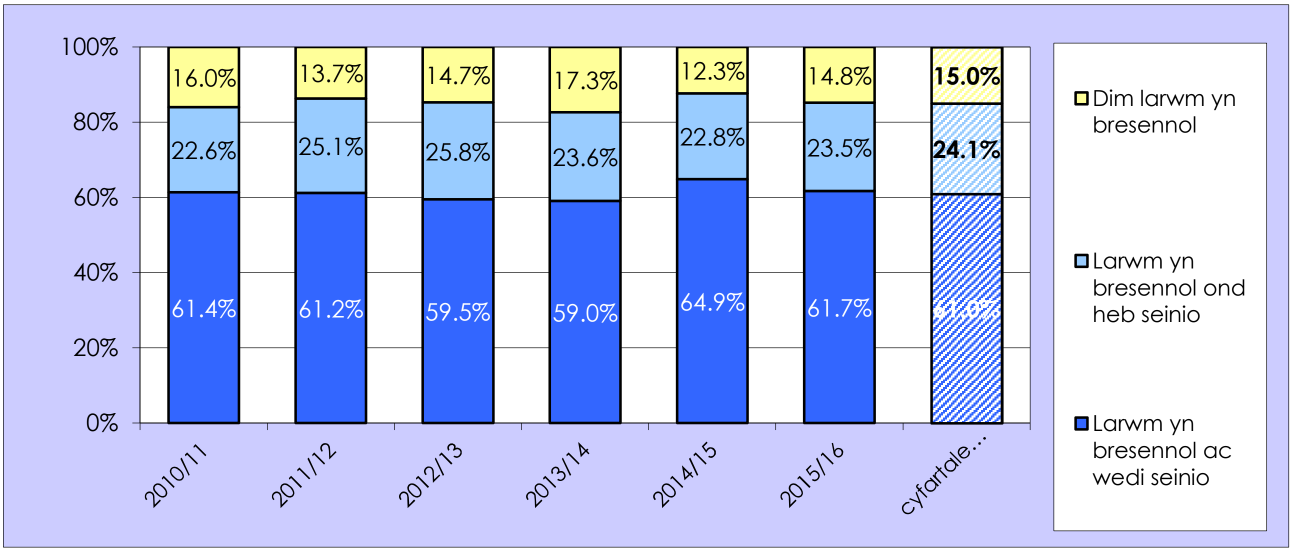

* ffigurau cyfartaledd 3 blynedd wedi eu cyfrifo gan ddefnyddio'r data rhifiadol gwreiddiol yn hytrach na chanrannau

Mewn 61.7% o'r tanau mewn cartrefi yr aethpwyd atynt (200 o danau), **roedd larwm wedi ei osod ac wedi seinio**. Mae hyn yn ostyngiad o 3.2 pwynt canrannol o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15, ac yn gynnydd o 0.7 pwynt canrannol ar y cyfartaledd 3 blynedd.

Mewn 23.5% o'r tanau mewn cartref yr aethpwyd atynt (76 o danau), roedd **larwm wedi ei osod ond heb seinio**. Mae hyn yn gynnydd o 0.7 pwynt canrannol o gymharu â thri chwarter cyntaf y flwyddyn flaenorol, ac yn ostyngiad o 0.6 pwynt canrannol o gymharu â'r cyfartaledd 3 blynedd. Y prif reswm pam nad oedd larymau wedi seinio er eu bod yn yr eiddo oedd y ffaith nad oedd y tân yn ddigon agos i'r larwm i beri iddo seinio, (dyma oedd y rheswm mewn 46 o'r tanau).

Tanau mewn Cartrefi: Presenoldeb larymau mwg (nifer)

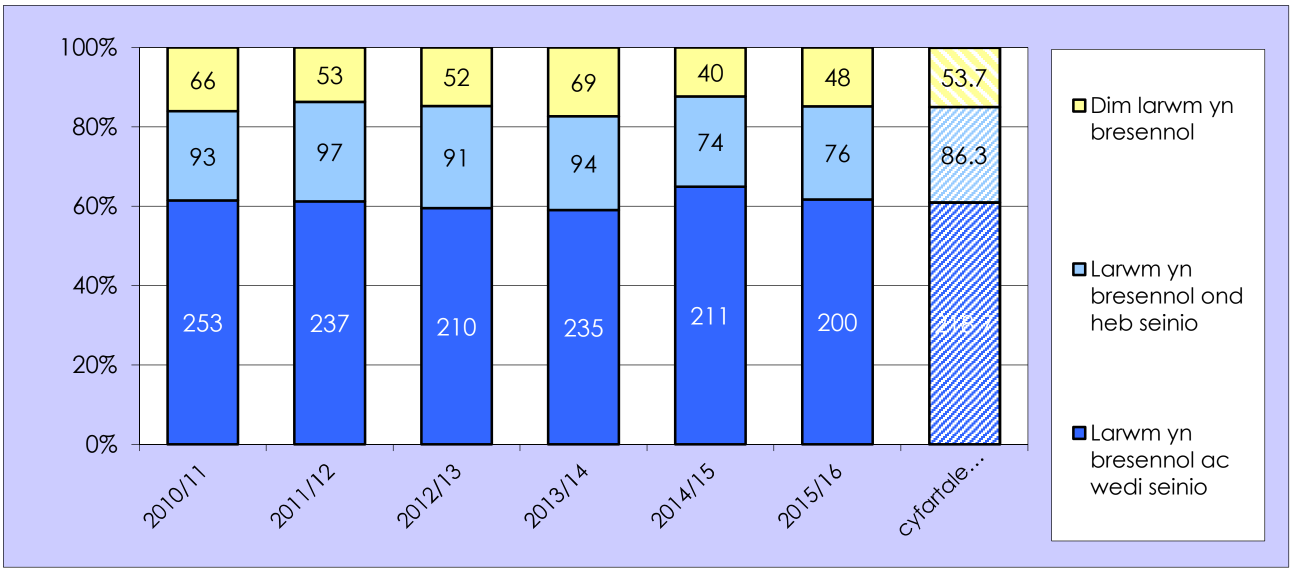

Archwiliadau Diogelwch yn y Cartref (ADC)

- ***Cwblhawyd 31.4% o'r archwiliadau diogelwch tân yn y cartref yn dilyn atgyfeiriad gan sefydliad partner.***

Yn ystod tri chwarter cyntaf y flwyddyn roedd 5,297 (31.4%) o blith y 16,868 o archwiliadau diogelwch yn y cartref yn rhai a oedd yn deillio o atgyfeiriadau gan sefydliadau partner. Mae hyn yn mynd y tu hwnt i darged y Gwasanaeth ei hun, sef 30%.

% yr holl Archwiliadau Diogelwch yn y Cartref a gynhaliwyd wedi deillio o atgyfeiriad gan sefydliad partner

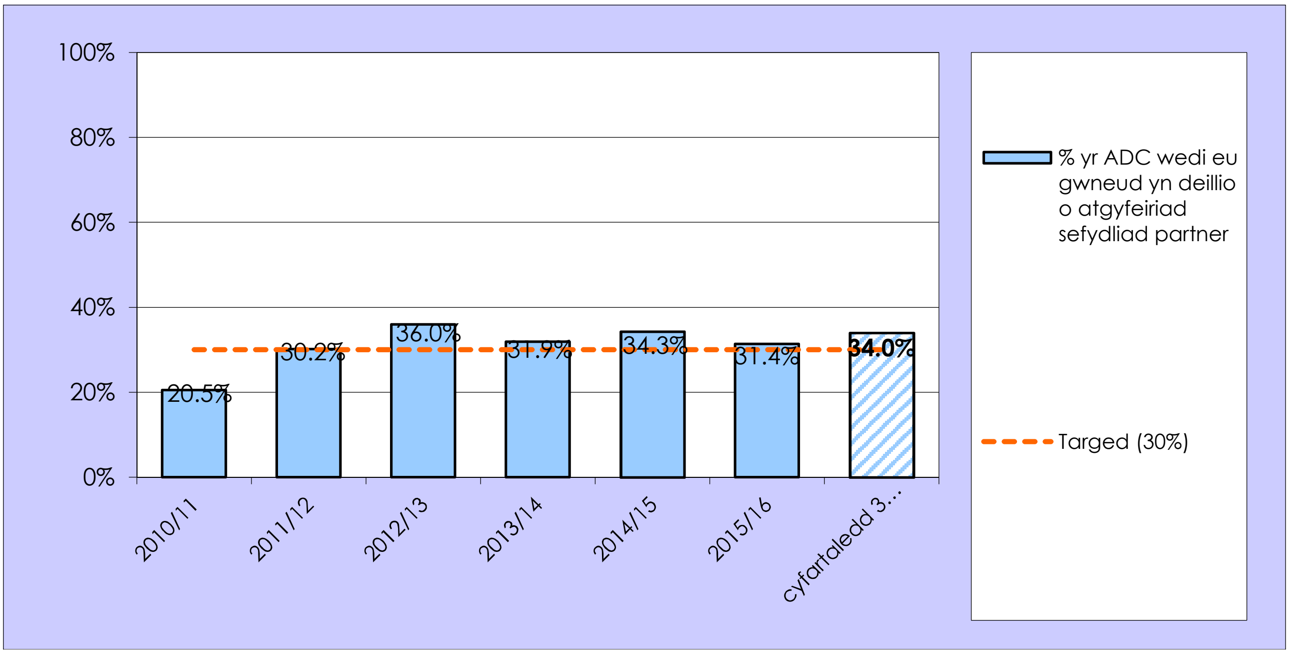

*ffigurau cyfartaledd 3 blynedd wedi eu cyfrifo gan ddefnyddio'r data rhifiadol gwreiddiol yn hytrach na chanrannau

ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU:
Crynodeb o'r holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt

BLWYDDYN ADRODD 2015-16

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r llynedd yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren**= dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni ➡ = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Hyd yn hyn eleni		Cyfartaledd dros y tair blynedd blaenorol	
Cyfanswm y digwyddiadau a fynychwyd	2015-16	1,285	1,244	1,232		3,761	↓ 21.9%	5,035.0	↓ 25.3%
	2014-15	1,587	1,740	1,491		4,818			
Cyfanswm y tanau	2015-16	671	550	463		1,684	↓ 4.9%	1,804.3	↓ 6.7%
	2014-15	631	646	493		1,770			
Cyfanswm y digwyddiadau gwasanaeth arbennig	2015-16	135	166	244		545	↑ 8.8%	711.7	↓ 23.4%
	2014-15	176	164	161		501			
Cyfanswm y galwadau diangen	2015-16	479	528	525		1,532	↓ 39.9%	2,519.0	↓ 39.2%
	2014-15	780	930	837		2,547			

Yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt:

- ***Bu gostyngiad o 21.9% neu 1,057 yn llai o ddigwyddiadau o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15.***

Yn ystod y cyfnod, aeth y Gwasanaeth at 3,761 o ddigwyddiadau, sydd yn is na'r ffigwr ar gyfer y tri chwarter cyntaf o'r flwyddyn flaenorol, ac sy'n parhau â'r tueddiad cyffredinol am i lawr. Roedd cynnydd o 8.8% yn nifer y digwyddiadau gwasanaeth arbennig o'i cymharu â'r un cyfnod yn y flwyddyn flaenorol, ond gostyngiad o 23.4% o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd flaenorol. Gwelwyd gostyngiad o 39.9% mewn achosion o larymau ffug o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, a gostyngiad o 39.2% o gymharu â'r cyfartaledd ar gyfer y 3 blynedd flaenorol. Bu gostyngiad o 4.9% (86 yn llai o danau) yng nghyfanswm yr holl danau o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15, a 6.7% o ostyngiad o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd flaenorol.

Yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt, yn ôl math

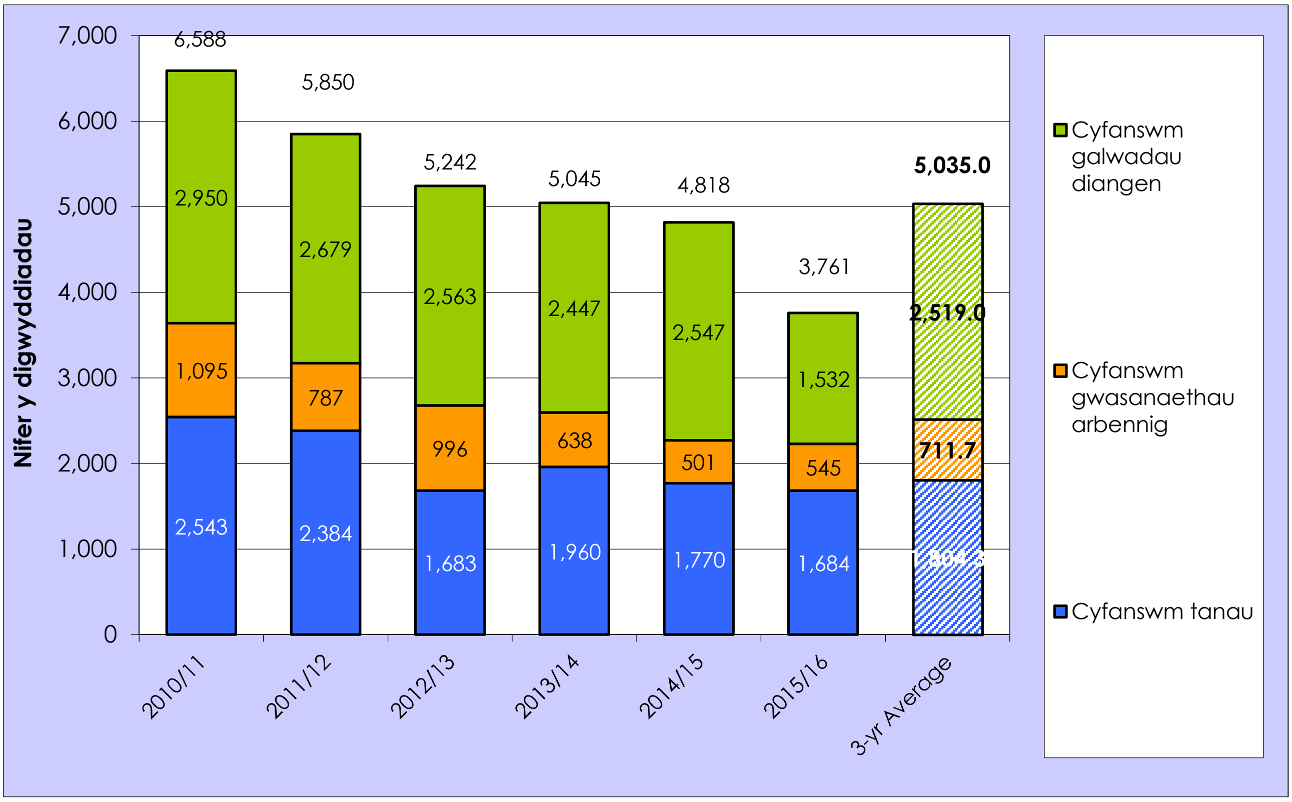

ADRODD AM WEITHGARWCH DIGWYDDIADAU: Y tanau yr aethpwyd atynt

BLWYDDYN ADRODD 2015-16

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r llynedd yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid
↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni ➡ = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Hyd yn hyn eleni		Cyfartaledd dros 3 blynedd	
Cyfanswm tanau	2015-16	671	550	463		1,684	↓ 4.9 %	1,804.3	↓ 6.7%
	2014-15	631	646	493		1,770			
Prif Danau	2015-16	277	268	269		814	↓ 0.7 %	848.3	↓ 4.0%
	2014-15	277	289	254		820			
Tanau eilaidd	2015-16	356	265	154		775	↓ 5.5 %	816.0	↓ 5.0%
	2014-15	315	347	158		820			
Tanau simnai	2015-16	38	17	40		95	↓ 26.9%	140.0	↓ 32.1%
	2014-15	39	10	81		130			
Yr holl danau bwriadol	2015-16	238	201	155		594	↓ 1.8%	653.7	↓ 9.1%
	2014-15	225	235	145		605			
Yr holl danau damweiniol	2015-16	433	349	308		1,090	↓ 6.4%	1,150.7	↓ 5.3%
	2014-15	406	411	348		1,165			
Tanau mewn eiddo annomestig	2015-16	40	31	30		101	↓ 12.2%	101.0	↔ 0.0%
	2014-15	41	31	43		115			

Tanau:

- ***Bu gostyngiad o 4.9% neu 86 yn llai o danau o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15.***

Yn ystod y cyfnod fe aeth y Gwasanaeth at 1,684 o danau. Bu gostyngiad o 0.7% mewn prif danau, ac roedd 5.5% yn llai o danau eilaidd a 26.9% yn llai o danau simnai o gymharu â thri chwarter cyntaf y flwyddyn flaenorol.

O gymharu â'r darlun tymor hir a'r cyfartaledd 3 blynedd, mae'r tuedd at i lawr (gwelliant) yn nifer yr achosion o danau y mae'r Gwasanaeth yn cael ei alw atynt yn parhau. Bu i'r tywydd gwlypach nag arfer yn 2012/13 arwain at nifer isel o danau'r flwyddyn honno.

Tanau: Math

Aeth nifer y **prif danau** i lawr 0.7% neu 6 yn llai o ddigwyddiadau o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15 a 4.0% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd. Mae nifer y prif danau wedi gostwng bob blwyddyn ers 2008/09 ac eithrio 2013/14 ble bu cynnydd yn hanner cyntaf y flwyddyn.

Yn ystod tri chwarter cyntaf y flwyddyn bu gostyngiad yn nifer y **tanau eilaidd,** 5.5% neu 45 yn llai o ddigwyddiadau o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15, a 5.0% yn is na chyfartaledd y 3 blynedd blaenorol.

Bu gostyngiad yn nifer y **tanau simnai**, 26.9% (35 yn llai o danau) o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15 yn ogystal â gostyngiad o 32.1% na'r cyfartaledd 3 blynedd. Gellir priodoli hyn i'r tywydd cynhesach nag arfer yn ystod trydydd chwarter 2015/16.

Yr holl danau yr aethpwyd atynt, yn ôl math

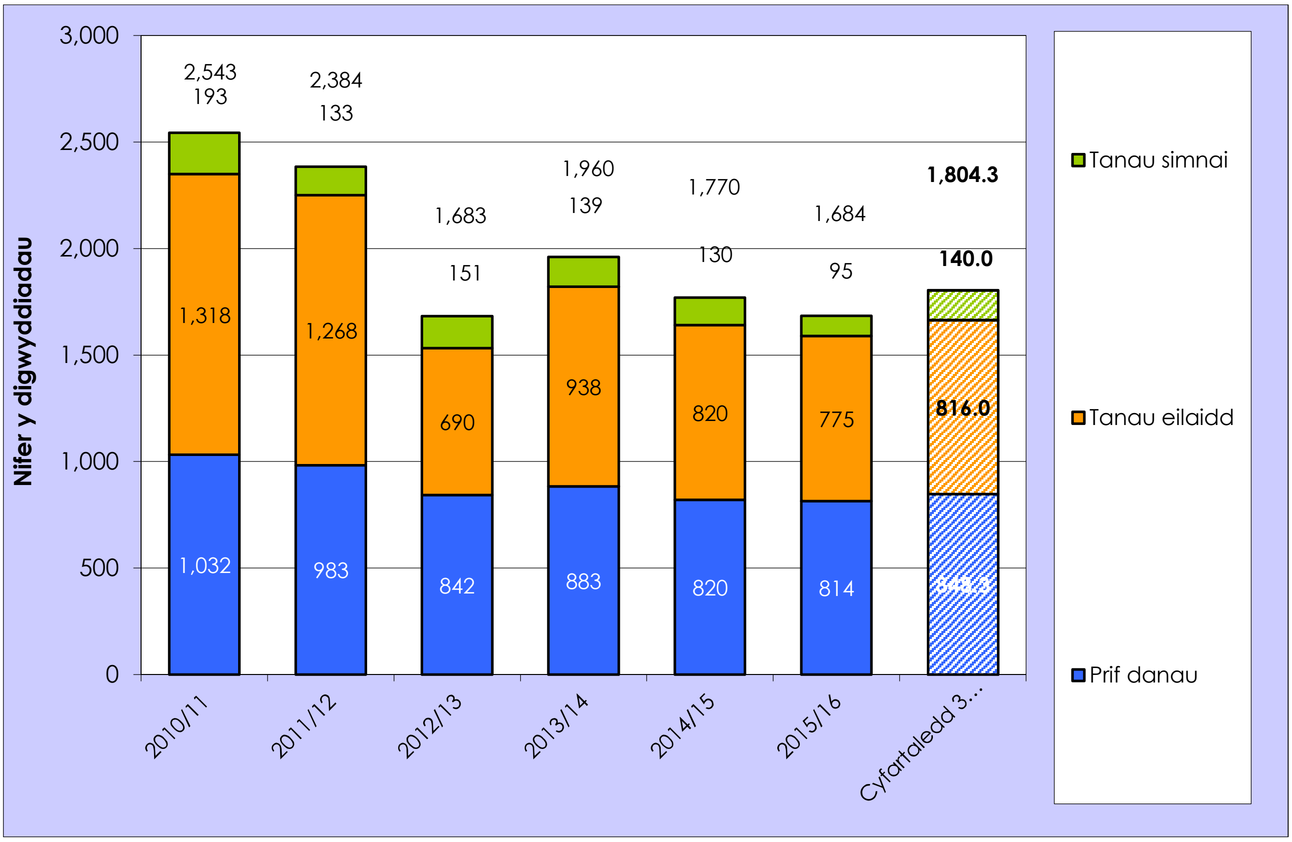

Tanau: Cymhelliad

Adlewyrchir y gostyngiad mewn tanau yn ystod tri chwarter cyntaf 2015/16 o gymharu â 2014/15 yn nifer y tanau damweiniol a bwriadol a ddangosir gostyngiad o 6.4% a 1.8% fel ei gilydd. Mae tanau damweiniol a bwriadol yn parhau i fod yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd.

Yr holl danau yr aethpwyd atynt, yn ôl cymhelliad

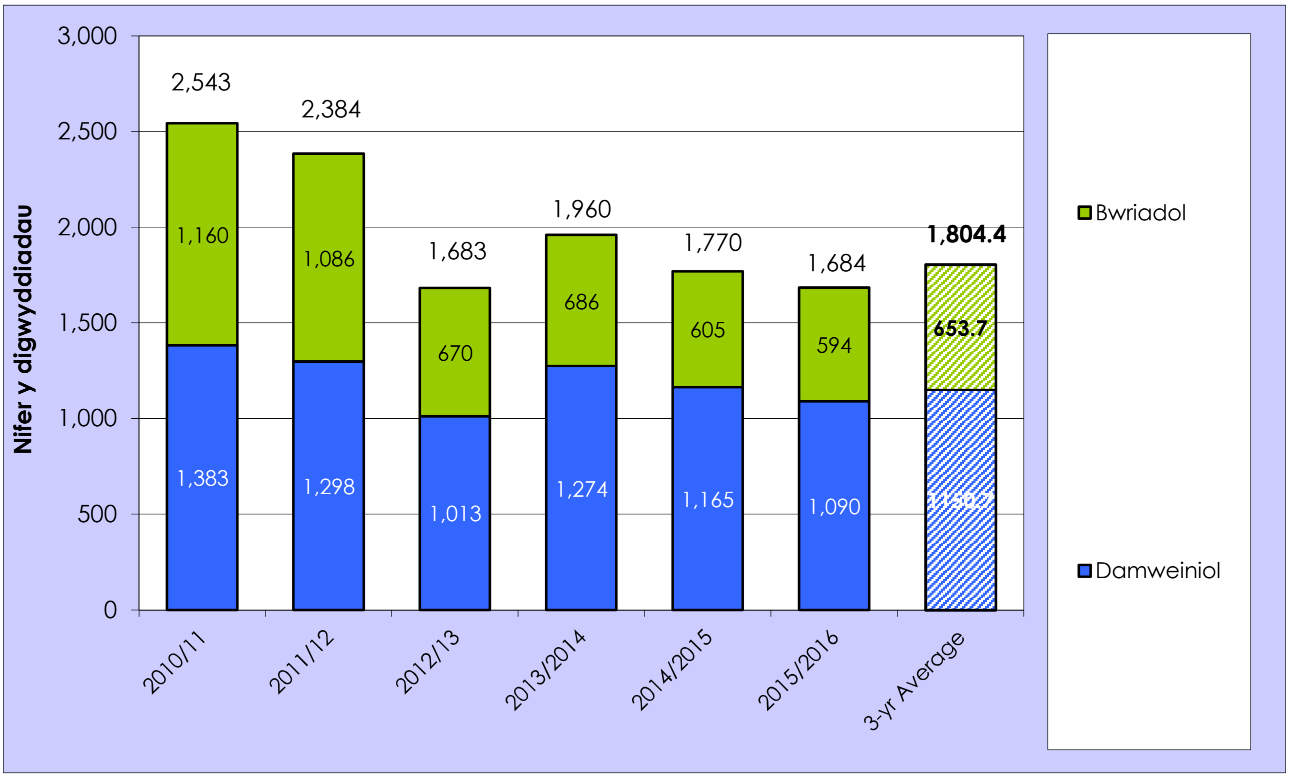

Tanau: Safleoedd annomestig:

Bu gostyngiad o 12.2% neu 14 yn llai o danau mewn safleoedd annomestig o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15.

Yn ystod tri chwarter cyntaf 2015/16 fe aeth y Gwasanaeth at 101 o danau o'r fath, 14 yn llai na'r flwyddyn flaenorol ac yr un fath â'r cyfartaledd 3 blynedd.

Tanau ar Safleoedd Annomestig ac Anafusion oherwydd tanau mewn safleoedd annomestig

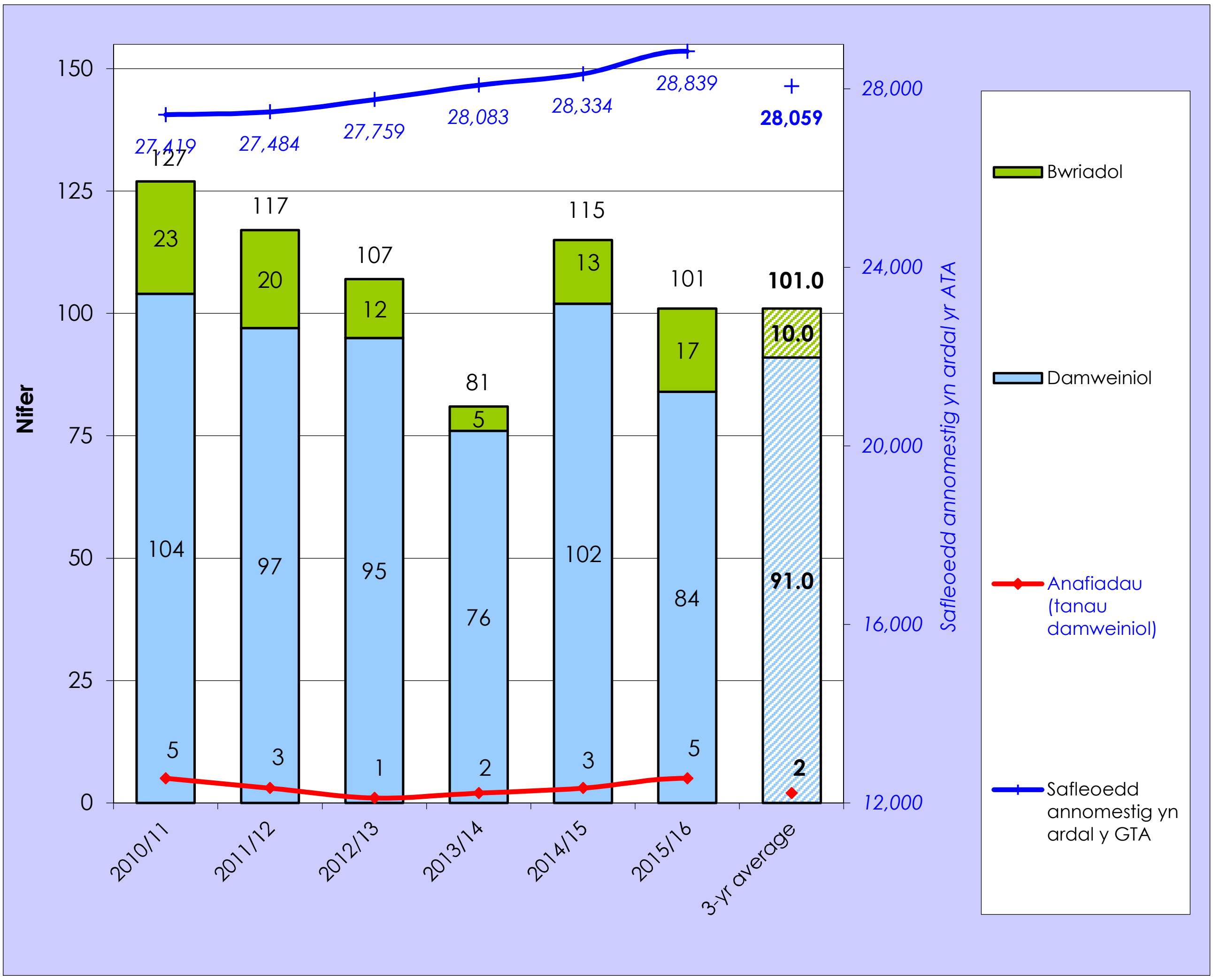

ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU:
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig (nid tanau) yr aethpwyd atynt

BLWYDDYN ADRODD 2015-16

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r llynedd yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni ➡ = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Hyd Yn hyn eleni		Cyfartaledd dros y 3 blynedd blaenorol	
Cyfanswm digwyddiadau gwasanaeth arbennig	2015-16	135	166	244		545	↑ 8.8%	711.7	↓ 23.4%
	2014-15	176	164	161		501			
Gwrthdrawiadau ar y ffyrdd	2015-16	40	58	56		154	↓ 29.4%	263.3	↓ 41.5%
	2014-15	76	63	79		218			
Heblaw gwrthdrawiadau ar y ffyrdd	2015-16	95	108	188		391	↑ 38.2%	448.3	↓ 12.8%
	2014-15	100	101	82		283			

<u>Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig:</u>

- ***Bu cynnydd o 8.8% neu 44 yn fwy o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15.***

Yn ystod tri chwarter cyntaf 2015/16 aeth y Gwasanaeth at 545 o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig, sy'n fwy na'r flwyddyn flaenorol ond yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd.

Parhaodd nifer y **gwrthdrawiadau ar y ffyrdd** i ostwng. Ond bu gostyngiad yn nifer y digwyddiadau gwasanaeth arbennig **heblaw gwrthdrawiadau ar y ffyrdd**, gyda 38.2% neu 108 yn fwy o ddigwyddiadau o gymharu â 2014/15, fodd bynnag parhaodd yn is na'r cyfartaledd dros 3 blynedd.

Er bod y tywydd gwlypach na'r arfer yn ystod 2012/13 wedi arwain at lai o danau, fe wnaeth y digwyddiadau gwasanaeth arbennig gynyddu, fel gwrthgyferbyniad, oherwydd y tywydd,

Mae nifer uwch y digwyddiadau llifogydd yn nhrydydd 2015/16 wedi chwyddo'n sylweddol y nifer **heblaw gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd** yn 2015/16.

<u>*Gwasanaethau Arbennig yr aethpwyd atynt, yn ôl math*</u>

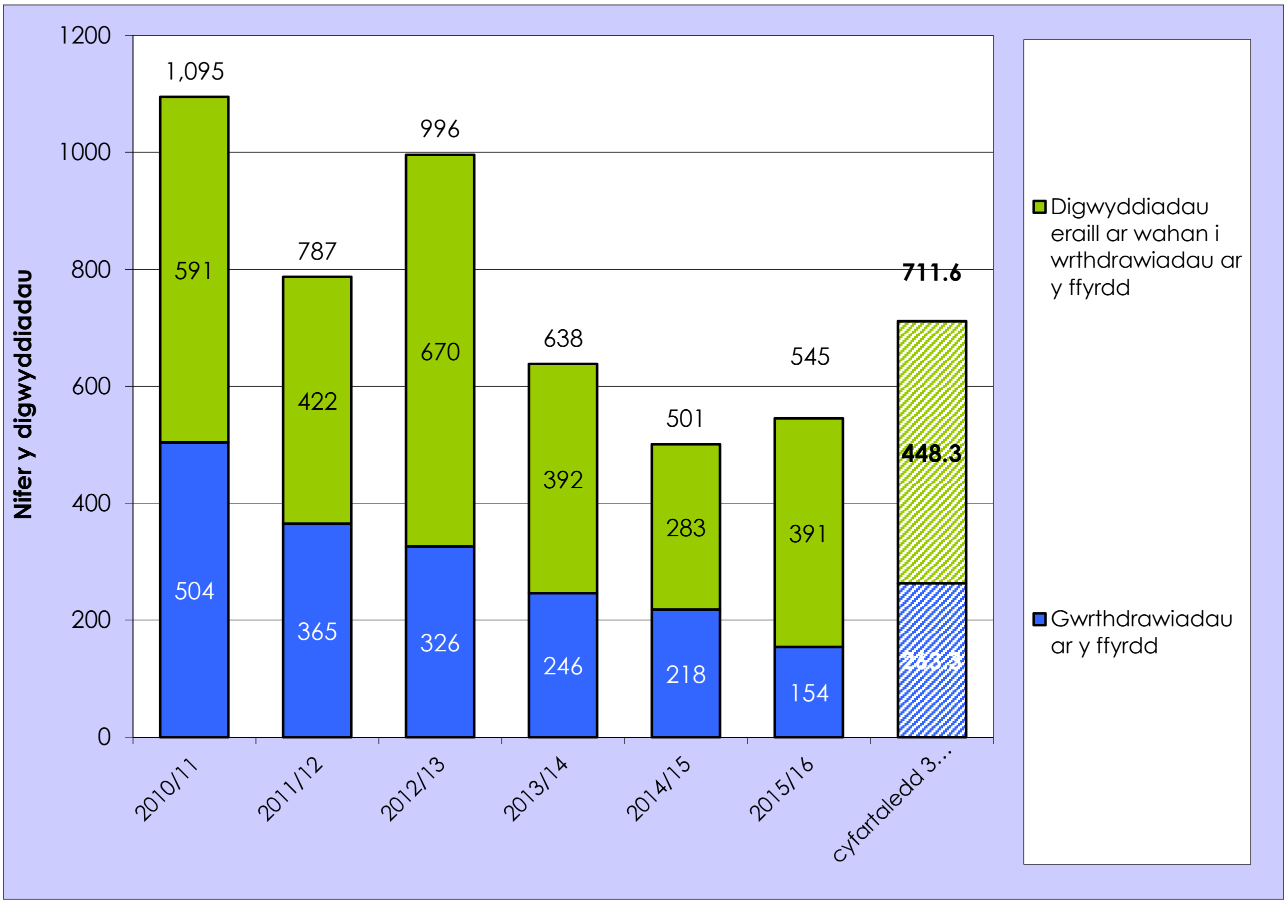

ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU: Mynd at alwadau diangen

BLWYDDYN ADRODD 2015-16

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r llynedd yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni ➡ = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Hyd yn hyn eleni		Cyfartaledd dros y 3 blynedd diwethaf	
Cyfanswm y galwadau diangen	2015-16	479	528	525		1,532	↓ 39.9%	2519.0	↓ 39.2%
	2014-15	780	930	837		2,547			
Galwadau diangen maleisus	2015-16	11	11	12		34	↓ 45.2%	66.3	↓ 48.7%
	2014-15	26	19	17		62			
Galwadau diangen didwyll	2015-16	231	255	268		754	↓ 19.2%	929.7	↓ 18.9%
	2014-15	303	331	299		933			
Galwadau diangen oherwydd system awtomatig mewn eiddo annomestig	2015-16	58	92	62		212	↓ 78.3%	998.3	↓ 78.8%
	2014-15	262	372	343		977			
Galwadau diangen oherwydd system awtomatig mewn eiddo arall	2015-16	179	170	183		532	↓ 7.5%	524.7	↑ 1.4%
	2014-15	189	208	178		575			

Galwadau diangen:

- ***Bu gostyngiad o 39.9% neu 1015 yn llai o alwadau diangen aethpwyd atynt o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15.***

Yn ystod tri chwarter cyntaf 2015/16 aeth y Gwasanaeth allan at 1,532 o alwadau am gymorth a drodd i fod yn alwadau diangen. Mae'r nifer hwn yn ostyngiad o 39.9% o gymharu â thri chwarter cyntaf yn 2014/15.

Bu gostyngiad, ar y cyfan, yn y gwahanol gategorïau galwadau diangen o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15. Yn arbennig, mae nifer y Larymau Tân Awtomatig ar safleoedd annomestig wedi gostwng 78.3% o gymharu â'r un cyfnod yn 2014/15 a 78.8% o gymharu â'r cyfartaledd tair blynedd. Gellir priodoli'r gostyngiad hwn i newid y weithdrefn.

Ers Ebrill 2015, mae'r Gwasanaeth wedi gweithredu newid yn y drefn ar gyfer Larymau Tân Awtomatig Annomestig, gan ddefnyddio protocolau Presenoldeb Rhagnodedig.

Galwadau diangen yr aethpwyd atynt, yn ôl math

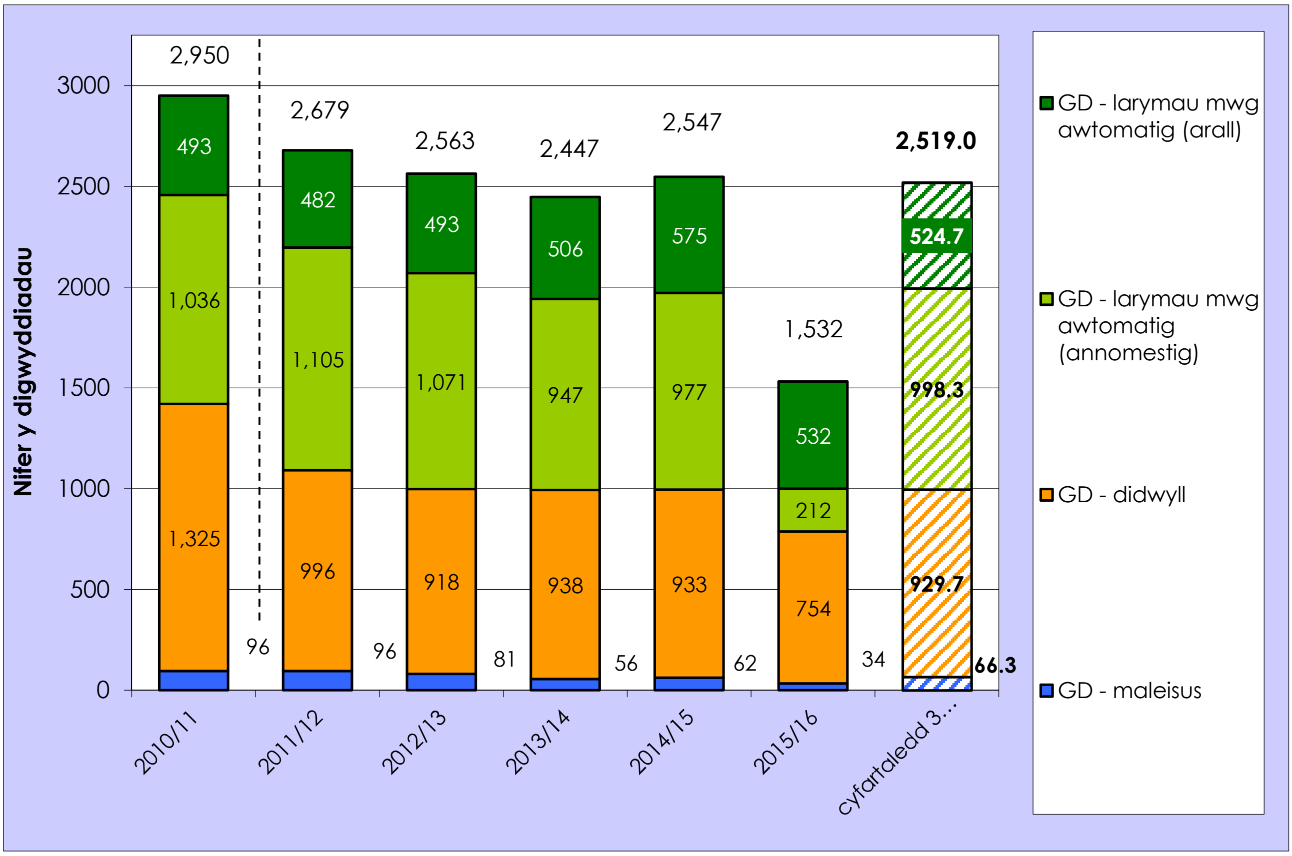

Oherwydd i'r categorïau galwadau diangen gael eu hail-gysoni cyn cychwyn blwyddyn ariannol 2011/12 o ganlyniad i drafodaethau ar lefel genedlaethol, cafwyd newid yng nghyfran y galwadau diangen a gategoreiddiwyd fel 'galwadau diangen systemau awtomatig' a'r rhai a gategoreiddiwyd fel 'galwadau diangen a wnaed yn ddidwyll'.

Felly, roedd yn amhosibl cymharu tebyg wrth debyg rhwng ffigurau 2011/12 a ffigurau'r flwyddyn flaenorol mewn perthynas â'r ddau gategori hwn o alwadau diangen. Dydy hyn ddim yn effeithio ar y gymhariaeth rhwng ffigurau 2011/12 a ffigurau blynyddoedd wedi hyn.

Geirfa

Tanau	Mae pob tân i'w osod yn o'r tri chategori canlynol – prif, eilaidd neu simnai.
Prif danau	Dyma danau nad ydynt yn danau simneiau, ac sydd yn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau ac ôl-gerbydau, storfeydd y tu allan, gweithfeydd a pheiriannau, eiddo amaethyddol a choedwigoedd, ac adeileddau eraill y tu allan, megis pontydd, blychau postio, twneli, ayyb. Mae tanau yn unrhyw le yn brif danau os oes anafusion, achub neu ddianc, felly hefyd danau yn unrhyw le yr aeth pum neu ragor o beiriannau tân atynt.
Tanau eilaidd	Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn rhai simnai na phrif danau. Nid yw tanau eilaidd yn golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt. Fel arfer, tanau eilaidd yw'r rhai sy'n digwydd mewn lleoliadau megis tir agored, coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried - yn yr un modd ag eiddo amaethyddol neu goedwigoedd - yn brif dân), dodrefn y tu allan, goleuadau traffig ayyb
Tanau simnai	Dyma danau mewn adeiladau wedi eu meddiannu, lle mae'r tân wedi ei gyfyngu i'r simnai ei hun, hyd yn oed os oes gwres neu ddifrod oherwydd mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun. Nid yw tanau simnai'n golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt.
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	Dyma ddigwyddiadau lle nad oes tân, a lle mae angen peiriant neu swyddog, ac maent yn cynnwys: a) Argyfyngau lleol e.e. llifogydd, digwyddiadau traffig ar y ffyrdd, achub pobl, gwneud sefyllfa 'yn ddiogel' ayyb; b) Trychinebau mawr; c) Digwyddiadau domestig e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi eu cloi i mewn neu allan ayyb; d) Trefniadau o flaen llaw i fynd i ddigwyddiadau, a allai gynnwys darparu cyngor ac archwiliadau.
Galwadau diangen (cyfarwyddyd cyffredinol)	Pan fo'r GTA yn mynd i leoliad lle credir bod digwyddiad, ond o gyrraedd gwelir nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli neu wedi bodoli. Sylwer: os bydd y peiriant yn cael 'ei droi'n ôl' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, ni chyfrifir ei fod wedi troi allan, ac nid oes angen adrodd yn ei gylch.
Galwadau diangen – Maleisus	Dyma alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y GTA i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys rhai bwriadol a lle amheuir eu bod yn faleisus.
Galwadau diangen – Didwyll	Dyma alwadau a wneir yn ddidwyll pan gredir bod y GTA yn wir yn mynd at dân neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.
Galwadau diangen – systemau awtomatig	Dyma alwadau a ddaw gan larwm mwg ac offer diffodd tân. Maent yn cynnwys larwm yn canu trwy ddamwain neu pan fod larwm yn canu a rhywun yn galw'r GTA fel mater o drefn oherwydd trefniant sefydlog, h.y. heb 'benderfyniad', er enghraifft gan ganolfan alwadau diogelwch neu rywun wedi ei enwebu o fewn sefydliad).